

Overzicht recente rapporten over libellen in Nederland (periode kalenderjaar 2004)

In de NVL-Nieuwsbrief van december 2004 stond een overzicht van de nieuw verschenen en nieuw ontvangen rapporten met gegevens over libellen, zoals deze in de bibliotheek van De Vlinderstichting aanwezig zijn. In dit huidige overzicht zijn alle nieuwe titels die binnengekomen zijn gedurende het kalenderjaar 2004 opgenomen. Voor alle duidelijkheid het geldt hier dus overzichten van het jaar 2004 zelf of van rapportages uit andere jaren die in 2004 bij de bibliotheek van De Vlinderstichting zijn ingeschreven. Het is de bedoeling dat jaarlijks een dergelijk overzicht in de NVL-Nieuwsbrief zal verschijnen en we zullen proberen om dat jaarlijks ieder voorjaar te publiceren.

In zijn algemeenheid geldt dat goed bekende en toegankelijke publicaties niet in dit overzicht vermeld staan. Libellenboeken worden dus niet opgenomen. Verder is geprobeerd om de lijst zo relevant mogelijk voor met name de Nederlandse situatie te laten zijn. Buitenlandse publicaties worden dus alleen opgenomen als ze directe relevantie voor Nederland hebben. Zoals in eerdere jaren, kenmerkt de lijst zich door een grote diversiteit. Sommige rapporten zijn regionale inventarisaties of beheerplannen. Andere publicaties zijn meer beleidsmatig van karakter en besteden slechts kort aandacht aan libellen. Alle publicaties zijn in principe vrij toegankelijk voor leden van de NVL, waarnemers van EIS-Nederland en donateurs van De Vlinderstichting. Iedereen kan ze (na afspraak) inzien op het kantoor van De Vlinderstichting. De contactpersoon hiervoor is bibliothecaris Bernard Kranenburg (contactadres: zie hieronder). Uiteraard kun je tijdens een eventueel bezoek ook de libellenboeken inkijken.

Tot slot willen we alle inzenders van libellenrapporten en literatuur van harte bedanken. Ook in de komende periode ontvangen we weer graag al jullie publicaties. We zorgen dat ze in de bestanden van de bibliotheek terechtkomen en gepubliceerd worden in een dergelijk overzicht. Hierdoor is de literatuur ook beter toegankelijk voor anderen. Eerdere overzichten van libellenrapporten zijn verschenen in de NVL-Nieuwsbrief jaargang 6(2): 8-16, jaargang 7(2): 8-11 en jaargang 8(4): 8-10.

Dick Groenendijk
Bernard Kranenburg

De Vlinderstichting
Postbus 506
6700 AM WAGENINGEN
0317-467346
bernard.kranenburg@vlinderstichting.nl

Abel, G. (2004):
Vlinder- en libelleninventarisatie op het schiereiland "De Bol" te Logik in 2003.
- [Eigen uitgave auteur], IJsselstein.

Bakker, M., W.J. Molenaar & T. Ietswaart (2001):
Evaluatie proefprojecten Hermeandering Ruiten Aa bij Sellingen en Wollinguizen.
- IWACO Adviesbureau voor water en milieu, Groningen.

Bax, G.M., C.C. van Rijswijk & G.M. Sanders (2004):
Inventarisatie van de Bennekomse Hooilanden en de Bennekomse Meent in 2003.
- KNNV afdeling Wageningen e.o., Bennekom.

Bijtel, H.J.V. van den (2004):
Ontsnippering van de heuvelrug : visie op verbindingzones en andere ontsnipperde maatregelen. / Tweede aangepaste en opgemaakte versie / + 1 losse Kaart- en gegevensbijlage op CD-Rom
- Provincie Utrecht, Utrecht.

Bloemmen, M. & T. van der Sluis (eds.) (2004):
European corridors - example studies for the Pan-European Ecological Network : background document. Alterra-report 1087.
- Alterra, Wageningen.

Boer, E.J., R. Lensink & A.J.M. Meijer (1999):
Beheerplan natuurpark De Zump : planperiode 1999 t/m 2008. rapport nr. 99.36
- Bureau Waardenburg, Culemborg.

Boesveld, A. & J. van der Neut (2004):
Libellen in Nationaal Park De Biesbosch : een overzicht van 1993 t/m 2003 verzamelde waarnemingen.
- Staatsbosbeheer Biesbosch Bezoekerscentrum, Drimmelen.

Bos, A., A. Kaskens, W. Meijberg, N. Peet & V. Siebering (2004):
Op onderzoek naar vlinders en libellen. / + 1 losse CD + 4 zoekkaarten + 1 brochure "Vlinders kijken!"
- De Vlinderstichting, Wageningen & stichting Veldwerk Nederland, Orvelte.

Bouwman, J. & V.J. Kalkman (2004):
Inhaalslag habitatrichtlijnsoorten : libellen Odonata. EIS rapport EIS2004-18
- EIS-Nederland, Leiden & De Vlinderstichting, Wageningen.

Bouwman, J.H. & V.J. Kalkman (2004):
Handleiding waarnemingen Nederlandse libellen.
- De Vlinderstichting, Wageningen; Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, Assen & EIS-Nederland, Leiden.

Bouwman, J., D. Groenendijk, A. Hospers, V. Kalkman & J. van der Linden (2004):
Waarnemingenverslag ongewervelden 2004.
- EIS-Nederland, Leiden; De Vlinderstichting, Wageningen & Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, Assen.

Bouwman, J.H. & E. Ruiter (2004):
Actieplan donkere waterjuffer, 2004. / + 3 losse beheerkaarten. Rapport VS2004.044
- De Vlinderstichting, Wageningen.

Bouwman, J.H. & V.J. Kalkman (2004):
Tussenrapportage inhaalslag libellen. Rapport VS2004.043.
- De Vlinderstichting, Wageningen.

Brekelmans, F.L.A. & M.M.E. Backerra (2004):

Voorlopige atlas dagvlinders, libellen en sprinkhanen
Rotterdam. bSR-rapport 35 bSR
- bureau Stadsnatuur Rotterdam, Rotterdam.

Bund, C.F. van de, N. Honig, G.M. Sanders (coördinator), A. van Wely & J. Snoijink (2004):

Fauna van de Hoge Veluwe in 2003.
- Vereniging 'Vrienden van de Hoge Veluwe', [s.l.].

Bund, C.F. van de ([198x ?]):

Inventarisaties van de fauna van grasland en heidevelden.
- [eigen uitgave auteur, s.l.].

bureau Natuur, provincie Zuid-Holland (2004):

Beschermde planten en dieren in Zuid-Holland.
- Provincie Zuid-Holland, [Den Haag].

Claessens, S. (1989):

25 jaar libellenonderzoek in hoogveengebied De Peel : een overzicht van waarnemingen in de periode 1963-1988 en een ecologische inventarisatie / analyse in 1988.
- Staatsbosbeheer - regio Peel en Maas, Roermond.

Geerink, M. (2004):

Aquatisch-ecologisch onderzoek in 6 vennen in het beheersgebied van Waterschap Vallei & Eem.
- Waterschap Vallei & Eem, Leusden.

Groenendijk, D. (2004):

Pilot bescherming gewone bronlibel in Noord-Brabant.
Rapport VS2004.02
- Vlinderstichting, Wageningen.

Groenendijk, D. (2004):

Mogelijkheden voor monitoring van de rivierrombout. Rapport VS2004.38
- Vlinderstichting, Wageningen.

Grootzwagers, F. (contactpersoon) (2003):

Resultaten vlindertellingen.
- Vlinderwerkgroep Natuurvereniging "Ken en Geniet", Dongen.

Grootzwagers, F.(contactpersoon) (2003):

Resultaten vlindertellingen Boswachterij Dorst De Langstraat De Rekken.
- Vlinderwerkgroep Natuurvereniging "Ken en Geniet", Dongen.

Grootzwagers, F. (contactpersoon) (2004):

Resultaten vlindertellingen.
- Vlinderwerkgroep Natuurvereniging "Ken en Geniet", Dongen.

Grootzwagers, F. (contactpersoon) (2004):

Resultaten vlindertellingen Boswachterij Dorst De Langstraat De Rekken.
- Vlinderwerkgroep Natuurvereniging "Ken en Geniet", Dongen.

Hermans, J.T. (1992):

De libellen van de Nederlandse en Duitse Meinweg (Odonata). / + 1 losse tabel
- Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.

Hermans, J.T., R.W. Akkermans, F. Mertens, J. van der Weele & H.W.G. Heijligers (samenstelling & redactie) (2004):

Werkatlas libellen in Limburg : inventarisatiegegevens periode 1997-2003. 2e herziene druk.
- Stichting Natuurpublicaties Limburg, Roermond.

Heydeman, B. & E. van 't Oever (1979):

Twente, een hydrobiologisch onderzoek van de beken in 1975 : waterkwaliteit en beekarakter. / + 1 losse lijst Errata + 2 losse kaarten / in opdracht van de P.P.D. Overijssel.
Verslag nr. 409 Afd. Natuurbeheer
- L.H.. Wageningen.

Janssen, I.C.J.M. (2000):

Monitoring van het Haeselaarsbroek in het brongebied van de Pepinusbeek : ontwikkelingen in een natuurherstelproject in de Midden-Limburgse gemeente Echt. / stagerapport Katholieke Universiteit Nijmegen Verslagen Milieukunde nr. 189
- Waterschap Roer en Maas, Sittard.

Janssen, J.A.M. & J.H.J. Schaminée (2004):

Soorten van de habitatrichtlijn. Europese natuur in Nederland
- KNNV, Utrecht.

Kleine, J. (2004):

Fauna-inventarisatie Dwingelderveld en omgeving 2003.
- J. Kleine, Dwingeloo.

Koning, M., F. Koning & W. Konijnenberg (tabellen)

([2004]):
Waarnemingenoverzicht 2003.
- KNNV-Libellenwerkgroep Zuid-Kennemerland, Haarlem.

Krekels, R. (teksten), T. de Jong (teksten) & K. Mostert (teksten) (2004):

Krabbescheer & groene glazenmaker in de provincie Zuid-Holland.
- Coördinator groene glazenmaker, Utrecht; Provincie Zuid-Holland, Den Haag & De Vlinderstichting, Wageningen.

Kurstjens, G., P. Calle & B. Peters (2004):

Fauna in de Gelderse Poort en opzet voor een meetnet : historische en recente verspreiding van bedreigde en beschermde zoogdieren, reptielen, dagvlinders, libellen, sprinkhanen en overige ongewervelden.
- Flora- en Faunawerkgroep Gelderse Poort, Beek-Ubbergen.

Lejeune, M., B. Peters, J. Boosten, T. Maes & J.

Boonman, A. Ovaa, J. van der Coelen & L. Spoormakers (2002):
Het Beneden-Geuldal zes jaar later.
- Stichting Ark, Hoog Keppel.

Lidt de Jeude, M. van (sam.) (2002):

Rapportage monitoringsprogramma natuurontwikkeling 2002 op golfbaan De Brakel in Bunnik.
- Stichting Natuur en Milieufederatie Utrecht, Utrecht.

Manger, R. & G. Abbingh (2004):

Libellen in Drenthe : verspreidingsatlas 1995-2003.
- Libellenwerkgroep Drenthe, Assen.

- Manger, R. & G. Abbingh.** (2004):
Libellen in Drenthe : verspreidingsatlas 1995-2003. Tweede druk
- Libellenwerkgroep Drenthe, Assen.
- Martens, V. & E. Goutbeek** (2003):
Dagvlinders, libellen, reptielen, amfibieën en zoogdieren van het Rechterense veld.
- Vereniging Natuurmonumenten, 's-Gravenland.
- Merle, D.** (2003):
Libellen : natuurboekje van ... / zomer 2004
- Limburgs Landschap, Arcen.
- Moors, C.** (2004 ?):
Jaarverslag Hoge Fronten 2003.
- Stichting CNME Maastricht & Mergelland, Maastricht.
- Raaijmakers, H.** ([2004]):
Libellen monitoring op de terreinen van Natuurmonumenten op de noord west Veluwe in 2003 : Leeuweriksweiland en Oldenaller noord en zuid.
- eigen uitgave auteur, Harderwijk.
- Raaijmakers, H.** ([2004]):
Libellen monitoring op het Wisselseveen en de heideven op de Tongerseheide in 2003 : met een overzicht van de maximum aantallen uit de voorgaande jaren.
- H. Raaijmakers, Harderwijk.
- Raaijmakers, H.** ([2004]):
Elf libellen monitoring routes in de terreinen van Staatsbosbeheer op de midden Veluwe: Gerritsfles, Loofles, Watergraafsmeertje, Slenk stroeseheide in 2003 : met een overzicht van de maximum aantallen uit de voorgaande jaren.
- H. Raaijmakers, Harderwijk.
- Raaijmakers, H.** (2004):
Libellen monitoring op de Stakerbergseheide en Vierhousterheide in 2001, 2002 en 2003.
- H. Raaijmakers, Harderwijk.
- Raaijmakers, H.** ([2004]):
Monitoring van weidebeekjuffers op de achterste wei bij stadsweide in 2004.
- [Eigen uitgave auteur, Harderwijk].
- Roos (hoofddredacteur), R., S. Woudenberg, G. Dorren (eindredacteur), E. Brunner (beeldredacteur) & R. den Hollander (webredacteur)** (2004):
Opgewarmd Nederland : klimaatverandering : natuur, water, landbouw, effecten, aanpak. / + 1 losse DVD
- Stichting NatuurMedia, Amsterdam; Uitgeverij Jan van Arkel & Stichting Natuur en Milieu, Utrecht.
- Ruiter, H. de, L. Bos & A. Guldmond** (2004):
Natuurinventarisaties Koeien & Kansen-bedrijven : laat je natuur zien! Rapport 21
- Animal Sciences Group/Praktijkonderzoek, Lelystad.
- Schut, D. & R.J. Koops** (2004):
Ecologische verschillen tussen de venwitsnuitlibel (*Leucorrhinia dubia*) en de Noordse witsnuitlibel (*Leucorrhinia rubicunda*) op Nederlandse vennen. Rapport SV2004.06
- De Vlinderstichting, Wageningen.
- Sluis, T. van der, M. Bloemmen & I.M. Bouwma** (2004):
European corridors : strategies for corridor development for target species. / based on the background document
- ECNC, Tilburg & Alterra, Wageningen.
- Stark, N.** (2004):
Libellen tussen Lek en Linge : 2004.
- [Eigen uitgave auteur, s.l.].
- Steenbergen, S.** (2004):
Het meetnet libellen en de kaderrichtlijn water : inhoudelijk deel. Rapport VS2004.25
- De Vlinderstichting, Wageningen.
- Stoopendaal, W.** ([2002 ?]):
Overzicht dagvlinders en libellen 2002.
- [eigen uitgave auteur, s.l.].
- Strien, A. van & T. van der Meij** (2004):
Landelijke natuurmeetnetten van het NEM in 2003 : resultaten en ontwikkelingen.
- Centraal Bureau voor de Statistiek, Voorburg/Heerlen.
- Stuijzand, S., C. van Turnhout & H. Esselink** (2004):
Gevolgen van verzuring, vermeting en verdroging en invloed van herstelbeheer op heidefauna : basisdocument. Rapport EC-LNV nr. 2004/152 O
- Expertisecentrum LNV, Ede.
- Swaay, C.A.M. van & D. Groenendijk** (2004):
Vlinders en libellen onder de meetlat : jaarverslag 2003. Rapport VS2004.11
- De Vlinderstichting, Wageningen..
- Swaay, C.A.M. van. & D. Groenendijk** (2004):
Staat van instandhouding Habitatrichtlijn Annex II vlinders en libellen. Rapport VS2004.28
- De Vlinderstichting, Wageningen.
- Trigt, T. van & J.-W. van Velzen** (2004):
Determinatietabel voor de libellenlarvenhuidjes van Nederland : deel Echte libellen - Anisoptera.
- Cerci & Epiproct, Haarlem.
- Veling, K. & S. Jansen** (2002):
Inventarisatie dagvlinders (en libellen) Kralingse Bos 2002. Rapport VS2002.42
- De Vlinderstichting, Wageningen.
- Veling, K.** (2004):
Dagvlinders en libellen Golfsociëteit Lage Vuursche 2004. Rapport VS2004.45
- De Vlinderstichting, Wageningen.
- Verberk, W.C.E.P. & H. Esselink** (2004):
Invloed van aantasting en maatregelen op de faunadiversiteit in een complex landschap : Case studie: Korenburgerveen (1e fase).
Rapport nr. 2004/234-O - Expertisecentrum LNV, Ede.

Verspui, K. (1991):

Dwingelderveld : Libellen en Dagvlinders.

- SBB Drente-zuid, Pesse & Natuurmonumenten, 's-Graveland.

Vries, H.H. de & R. Ketelaar (2004):

Uitvoering en advisering beschermingsplan groene glazenmaker 2003. Rapport VS2004.10

- De Vlinderstichting, Wageningen.

Vries, H.H. de & S.H. Ens (2004):

Onderzoek aan leefgebied groene glazenmaker :

voortplanting en groei van krabbescheer. Rapport VS2004.12

- De Vlinderstichting, Wageningen.

Vries, H.H. de (2004):

Bescherming bedreigde dagvlinders en libellen in Groningen : voortgangsrapportage 2003. Rapport VS2004.03

- De Vlinderstichting, Wageningen.

Wallis de Vries, M.F. (2004):

Prioritaire soorten voor de monitoring van flora en fauna van de Amsterdamse Waterleidingduinen. VOFF-rapport 2004.01

- Vereniging Onderzoek Flora en Fauna, Nijmegen.

Wouda, H.A. ([2003]):

Rapport meetnetten 2003 Leemputten bij Staverden, gemeente Ermelo : Libellen, Dagvlinders, Paddestoelen. / bestaat uit drie onderdelen: 1. Rapport meetnet libellen [etc.], 2. Rapport meetnet vlinders [etc.], en 3. meetnet paddestoelen [etc.].

- H.A. Wouda, [Ermelo].

Wouda, H.A. ([2003]):

Rapport 2003 Landgoed Staverden, Gelders Landschap : vlinders; libellen; paddestoelen. / bestaat uit de delen 1:

Rapport libellen inventarisatie 2003 Verbrande Bos, [etc.] en 2: Rapport paddestoelen meetnet 2003 De Korte Slinger

Beekrombout GOMPVULG nieuwe soort voor Drenthe

Het libellenseizoen in Drenthe is goed begonnen in 2005.

Diverse leuke libellenwaarnemingen werden doorgegeven.

Beekrombout

In Dalen (nabij Coevorden, Drosterdiep, 249-523) is door Jan-Joost Mekkes op 10 mei 2005 de eerste Beekrombout GOMPVULG voor de provincie waargenomen. In een gegraven plasje dat reeds enkele jaren oud is werd een mannetje waargenomen. Het zat er aan te komen dat de soort in Drenthe gezien zou worden. De vraag was alleen

wanneer. Op ongeveer 10 km van Dalen zit namelijk zoals bekend een populatie Beekrombout in de Vecht (Ov).

Later op 28 mei werden door Jan-Joost Mekkes op een nieuwe vindplaats in het Schoonebeekerveld (uiterste Z-O van Drenthe) drie Beekrombouts GOMPVULG en zes bruine korenbouts LIBEFULV waargenomen. De laatste soort is ook zeer zeldzaam in Drenthe.

Verder werden zeldzaamheden als de plasrombout GOMPPULC en gevlekte witsnuit LEUCPECT dit jaar weer in Drenthe aangetroffen. De glassnijder BRACPRAT is dit jaar overigens op veel nieuwe plekken al weer gezien.

Gomphus vulgatissimus

© René Manger

Hoogveenglanslibel

Eind mei heeft de werkgroep een zoektocht naar de zeer zeldzame hoogveenglanslibel *Somatochlora arctica* in de provincie georganiseerd met medewerking van Dick Groenendijk (De Vlinderstichting). Meerdere locaties zijn bezocht. Imago's of larvenhuidjes van de soort zijn die dag niet gevonden. Wel is duidelijk geworden wat de biotoopeisen van de soort zijn.

Er is door de werkgroep een factsheet van de hoogveenglanslibel gemaakt. We hopen hiermee de werkgroepleden en de behorende instanties een goed handvat te bieden voor het vinden van de soort in Drenthe. De factsheet is te zien op <http://libellen.drenthe.nl>.

Libellenwerkgroep Drenthe